

ЯНА БИР
ТОПИЛМА

2-саҳифа

ОҚИМГА ҚАРШИ
СУЗИШ ҲИКМАТИ

3-саҳифа

ҚУДУҚ — ҚАЛБ,
СУВ — МЕҲР

4-саҳифа

1925-YILDAN CHIQA BOSHLAGAN

YOSHLAR OVOZI

Biz — kelajak bunyodkorimiz!

№32 (16337) 2019-YIL 20-APREL, SHANBA O'zbekiston yoshlar ittifoqining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, adabiy-badiiy gazetasi www.yoshlarovozi.uz yoshlarovozi@umail.uz @Yoshlarovozi

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАНУБИЙ КОРЕЯ МУНОСАБАТЛАРИ АЛОҲИДА СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК ДАРАЖАСИГА КЎТАРИЛДИ

Аввал хабар қилинганидек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Корея Республикаси Президенти Мун Чжэ Ин 18 апрель кuni давлат ташрифи билан мамлакатимизга келди.

Ўзбекистон билан Жанубий Корея географик жиҳатдан бир-биридан узоқ, лекин кўнгли яқин, тинчлик ва тараққиёт йўлида мақсади муштарақ давлатлардир. Тарихдан маълумки, мамлакатларимиз Буюк ипак йўли даврларидан бошлаб ўзаро борди-келди қилган. Самарқанддаги "Афросиёб" музейида сақланаётган деворий суратларда VII аср ўрта-ларида Самарқанд ҳукмдорининг қадимги Корея — Чосон элчисини қабул қилиш маросими акс эттирилгани бунга ёрқин мисол бўла олади.

Мамлакатларимиз вақт сини-дан ўтган ишончли стратегик шериклардир. Олий даражадаги мулоқотлар ва муштарақ иштироқлар самарасида мамлакатларимиз ҳамкорлиги барча йўналишларда изчил ривожланмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 22-25 ноябрь кунлари Корея Республикаси-га давлат ташрифи ўзаро муносабатларни сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарди.

Мазкур тарихий ташриф кўп қиррали алоқаларни ривожлантириш учун мустақам замин яратди. Ташриф доирасида давлатлараро, ҳукуматлараро ва идоралараро

20 дан ортиқ битим, шунингдек, умумий қиймати 10 миллиард АҚШ долларидан зиёд бўлган 64 та ҳужжат имзоланди.

Корея Республикаси Президентининг Ўзбекистонга давлат ташрифи Ўзбекистон — Жанубий Корея муносабатлари тарихидаги муҳим воқеа сифатида мамлакатларимиз ва халқларимизни янада яқинлаштиришга хизмат қилади.

Ташрифнинг асосий воқеалари 19 апрель кuni Кўксарой қароргоҳида бўлиб ўтди.

Расмий кутиб олиш маросимидан сўнг Президентлар Шавкат Мирзиёев ва Мун Чжэ Ин тор доирада учрашув ўтказди.

Давлатимиз раҳбари олий мартабали меҳмонни қутлаб, бу узоқ кутилган ва муҳим ташриф эканини алоҳида таъкидлади.

— Жанубий Корея Ўзбекистоннинг ишончли ва устувор шериги. Мен 2017 йилги учрашувимизни мамнуният билан эсламан. Музока-раларимиз самимий ва конструктив руҳда ўтган, салмоқли ҳужжатлар имзоланган эди. Бу кейинги йил-лардаги ҳамкорлик ривожига асос бўлди. Сизнинг ушбу ташрифингиз давлатлараро муносабатларимизга

янги суръат бағишлайди, — деди Шавкат Мирзиёев.

Корея Республикаси Президенти таклиф учун миннатдорлик билди-риб, Ўзбекистон — Жанубий Корея муносабатлари ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик руҳида изчил ривожла-наётганини қайд этди.

— Ўзбекистон қадимий ва бой тарихга эга, Буюк ипак йўлининг маркази бўлган ўлка. Бугунги кунда мамлакатнинг ўз тараққиётининг янги даврига қадам қўймоқда. Ўз-бекистонни Жанубий Кореянинг савдо ва инвестициявий алоқаларни фаоллаштиришга қаратилган "Янги шимол-ий сиёсат"ида муҳим ўрин тутувчи шерик деб биламиз. Сиз-нинг Сеулга ташрифингиз чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги стра-тегик шериклики мустақамлашга эришган эдик. Бу сафар уни алоҳи-да стратегик даражага кўтариш ния-тидамыз, — деди Мун Чжэ Ин.

Ўзбекистон қучли иқтисодий, индустриал ва интеллектуал са-лоҳиятга эга Корея Республи-каси билан ҳамкорликни янада мустақамлашга стратегик маса-лалардан бири сифатида қарайди. 1992 йилда мамлакатларимиз ўр-тасида дипломатик муносабатлар ўрнатилгандан сўнг ўзаро алоқа-ларни ривожлантириш борасида салмоқли натижаларга эришилди.

(Давоми 2-саҳифада)

PREZIDENT TASHABBUSLARI — AMALDA

БЎКАДА БАҲОРИЙ БУНЁДКОРЛИК

Президентимиз ёшлар маънавиятини юксалтириш ва бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича илгари сурган бешта муҳим ташаббуснинг илк манзили — Бўка туманида айтиш-да улкан қурилиш ва ободонлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

Р. НАЗАРМАНОВ

Бўстон қишлоғида 3 минг 300 на-фардан ортиқ фуқаро истикомат қи-лади. Уларнинг 682 нафари ёшлар. Худудда маданият уйи, ёшлар хиббо-ни ҳамда марказий ўйингоҳ қайта ре-конструкция қилинган. Қолаверса,

Ёшлар иттифокнинг маҳаллий ке-наши учун янги бино ва қоворқинг маркази қад ростламоқда.

Яқинда туман марказий стадиони-да 14-17 ёшлилар ўртасида футбол мусобақаси бўлиб ўтди. Ғалабани Зангиота тумани жамоаси қўлга ки-ритди.

Бундан ташқари, Иттифок томо-нидан маҳаллий ёшларга 15 мингта яқин китоб тўхфа этилди. Туманда-ги 37-умумтаълим мактаби етакчиси эса, хайрия тарикасида ижтимоий химояга муҳтож уч опа-сингилга ти-кув машинаси олиб берди.

— Болаликдан мутолаага ўчман, — дейди 1-умумтаълим мактабининг 7-синф ўқувчиси Муслима Турдику-

лова. — Жуда кўп бадий адабиёт-ларни ўқиб чиқдим. Ҳозир "Ёш ки-тобхон" танловига тайёрланганман.

Бўканинг "Дўстлик" маҳалла-си ҳам обод гўшага айланипти. Бу ерда турли миллат вакиллари аҳил-инок яшаб келмоқда. Маҳал-ла худудидаги 34-мактабда эса, таълим ўзбек ва қирғиз тилларида олиб борилади.

Аҳоли бандлигини таъминлашга кўмаклашиш мақсадида "Дўстлик"да янги тикув-трикотаж фабрикаси қуриляпти. Замонавий қорхона тез орада фойдаланишга топширилиши керак. Ўзтиборлиси, фабриканинг бўлгуси ишчилари қозирдан тикув-чиликка ўқитилмоқда. Таълим олув-чилар учун стипендия ҳам жорий этилган.

Яна бир хушхабар. Тўрт мингдан ортиқ аҳоли истикомат қилаётган Қорақудук қишлоғида ҳадемай янги мактабгача таълим муассасини ишга тушириш режалаштирилган.

— Қишлоғимизда шу пайтгача биронта ҳам бочка йўқ эди, — дей-ди Рустам ота Шарипов. — Эндиги ўзгаришлардан бошимиз кўкка ет-моқда. Ўйлайманки, улар ёш авлод камолотида хизмат қилажақ.

Шахноза НУРУЛЛАЕВА

ESHITTINGIZMI?

ОРОЛ МУАММОСИГА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ

Қорақалпоғистонда Оролбўйи халқаро инновация маркази иш бошлаганига ярим йил бўлди. Муассаса Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида ташкил этилган. Унинг бош мақсади Орол денгизининг қуриган сатҳида инновацион технологияларни жорий этган ҳолда, минтақадаги таранг экологик вазиятни юмшатишдан иборат.

Бундай муҳим вазифа қандай амал-га ошириляётгани ҳақида Инноваци-он ривожланиш вазирлиги томонидан

ташкил этилган матбуот анжуманида сўз борди. Журналистлар Нукус тумани-нинг Саманбой қишлоғида таклиф

қилинди. Бу сўлим масканда Оролбўйи халқаро инновация марказининг боғи жойлашган. Енида эса, янги, замонавий бино қад кўтармоқда.

Матбуот анжуманини Инновацион ри-вожланиш вазирлиги ўринбосари Азимжон Назаров олиб борди. У вазирлик қоши-да тузилган Идоралараро ишчи гуруҳи томонидан "Оролбўйи — экологик ин-новациялар ва технологиялар зонаси" номли концепция ишлаб чиқилганини маълум қилди.

Қайд этиш керак, жорий йилнинг ок-тябрь ойида худди шу мавзуда халқаро конференция ўтказиш ҳам кўзда ту-тилган. Тадбирга кизгин тайёргарлик кўриломоқда.

Шундан сўнг Оролбўйи халқаро инновация маркази директори Нур-либек Мирзамуратов сўз олиб, ўт-ган вақт мобайнида қилинган ишлар ҳақида тўхталди. Унинг айтишича, Оролбўйи худудини ривожланти-риш бўйича жиддий саяё-ҳаракатлар олиб борилмоқда. Жумладан, Мўй-ноқ туманидаги 20 гектар ер майдо-нига маҳаллий экотизим учун мақбул ўсимлик уруғлари ҳамда дарахт кў-чатлари экилмоқда.

Шу билан бирга, қорақалпоғистонлик бир гуруҳ ёш олимлар яқинда кескин об-хаво шароитида ўсимликлар етишти-риш, қўроқчиликка чидамли янги на-варларни яратиш ҳамда туپроқ унумдорли-гини ошириш бўйича Бирлашган Араб Амирликлари тажрибасини ўрганиб қайтди. Тадқиқотчилар Дубай шаҳрида жойлашган Шўрланлиш шароитида био-деҳқончилик халқаро маркази (ICBA)да илмий амалиёт ўтаган. Тадбир давомида улар ҳам мавзу юзасидан фикр-мулоха-заларини баён этди.

Яқинда мутахассислар оммавий ахбо-рот воситалари ходимлари билан сами-ий мулоқот қилиб, уларни қизиқтирган барча саволларга атрофлича жавоб берди.

Н. БАҲОДИРОВА

SHU SONGA XABAR

ЯНГИ ЛОЙИҲАЛАР ЖАҲОН БАНКИ ЭЪТИБОРИДА

Жаҳон банки томонидан Ўзбекистонда "Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустақамлаш" лойиҳаси ўтказилди.

Унда Андижон давлат универ-ситетининг "Қайта тикланадиган энергия манбалари физикаси ва атроф-муҳит барқарорлиги бўйича магистрлик дастурини тақомил-лаштириш орқали талабаларнинг ижодий ва инновацион фаоли-ятини рағбатлантириш" ҳамда "Тўқимачилик саноатида юқори малакали кадрлар тайёрлаш учун

инновацион ўқув марказини яра-тиш" лойиҳалари тақдироти бў-либ ўтди.

Таъкидлаш керак, ҳар икки ин-новацион лойиҳа Жаҳон банки томонидан қўллаб-қувватланиб, Андижон давлат университети лойиҳаси ижросига 140 минг, На-манган муҳандислик-технология институтига эса, 80 минг АҚШ

доллари миқдоридан маблағ ажра-тилди.

— Келажакда ўзимизда ҳам эхти-ёж юқори соҳалар бўйича рақобат-бардош мутахассислар тайёрлана-ди, — дейди энергия манбалари лойиҳаси муаллифи, профессор Раҳимжон Алиев. — Маблағлар эса, илмий лабораторияни қайта жиҳозлаш, профессор-ўқитувчи-ларнинг хорижда малака ошириш-ларига сарфланади.

Муҳбиримиз

БЕТАКРОР САБОҚ

Қуйи Чирчик туманидаги 4-болалар мусиқа ва санъат мак-табида "Китобхонлик кунини" тад-

бири ўтказилди. Унда Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби, тар-жимон, адиб ва адабиётшунос олим

Иброҳим Гафуров, таниқли ёзув-чи Хуршид Дўстмуҳаммад, шоир Сирожиддин Рауф ва бошқа таниқ-ли ижодкорлар иштирок этди.

Тадбирда маҳаллий ижодкор, журналист Холмурод Алпазаров-нинг "Умр йўллари" китобининг тақ-димот маросими ҳам ўтказилди. Ту-мандаги ахборот-ресурс марказига 10 миллион сўмлик китоблар совға қилинди.

— Таниқли ижодкорларнинг иштироки ва ҳаётини ўғитлари ёшларнинг китобга ошно бўли-шига ва келгуси мақсадларини тўғри белгилаб олишига туртки бўлди, — дейди туман ҳокими Собиржон Муродов. — Бундай тадбирларни Ёшлар иттифоқи би-лан ҳамкорликда доимий ўтказиш-ни режалаштирганмиз.

Азим АХТАМОВ

MULOHAZA UCHUN MAYVU

Сарлавха остидаги фикрларни ўқиб дахшатдан ёқа ушлаб қолингиз табиий. Ахир, мактабдек улуг даргоҳни қандай қилиб қамоқ дейиш мумкин?! Ота-она ва устозлар нима қилибдики, уларни ҳозир замон болаларининг эркини “бўғиш”да айбланмиш?! Нега энди дабдурустдан таълимни инновацияларнинг қушандасига чиқариб қўйдик?! Хуллас, мияда минг хил ўй-хаёл айланмоқда: нима, нега, қандай қилиб?..

Энди ҳаммасини ётиги билан тушунтирсак. Фақат олдиндан айтиб қўяйлик: мавзу мураккаб, сиртини ёрмай, маъзига етиб бўлмайдик!

Ўтган йили юртимизда илк бор ташкил қилинган Халқаро инновацион сармоявий форумда иннова-

тив жон қойтаётган шахснинг исми Паата Амонашвили. У ҳам грузиялик, айни вақтда дунё бўйлаб кенг тармоқланиб кетган Халқаро инсонпарварлик педагогикаси марказини (дарвоқе, бу тузилама Ўзбекистонда ҳам мавжуд) бошқармоқда.

Хўш, ҳозиргина сизга таништирилган бу уч мутахассиснинг дадил фикрларини қозғога бирин-кетин туширишдан мақсад нима эди?

БИЗ — XXI АСР КИШИЛАРИ — ТЕХНИК, ТЕХНОЛОГИК, АҚЛИЙ ВА ХАТТО ИКТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЙДА АНЧА ИЛГАРИЛАБ КЕТГАНМИЗ. БУГҲУН БИЛИМГА ИНТИЛУВЧИ, АХБОРОТ ВА ЯНГИЛИКЛАРГА ТАШНА ИНСОН ЗАМОНАВИЙ САНАЛЯПТИ. БОЛАЛАР,

ОҚИМГА ҚАРШИ СУЗИШ ҲИКМАТИ

Инновацияларнинг асосий душмани — авторитар таълим-тизими.

Ҳозирги педагогикамиз ўқувчиларнинг имкониятларини чекламоқда.

Мактаблар болалар учун “қамоқ”қа айланиб қолган.

циялар соҳасида таникли эксперт, Исроилдаги “Systematic inventive thinking” компаниясининг истикболли гоюлар ва инновациялар департаменти раҳбари Мишель Асияг иштирок этганди. Юкоридаги биринчи жумла айнан унга тегишли. Асияг болаларни дунёдаги энг инновацион инсонлар, деб атайди. Фақат боғча, ундан кейин эса, мактабдаги тартиб-қоидалар таъсирида уларнинг ҳаракати ҳамда фикрлаш тарзи мубайян даражада чекланади. Натижада болаларга жуда кимматли хислат — креативлик сўна бошлайди.

Бўёғи ундан-да кизик. Ҳозирги педагогикани ўқувчиларнинг имкониятларини чеклашда “айблаган”

АВВАЛО, МУНОСИБ ТАЪЛИМ ОЛИШИ ВА ЯХШИ ЎҚИШИ КЕРАК, ДЕБ ЎЙЛАЙМИЗ. АММО НЕГАДИР ЯХШИ ИНСОННИ ТАРБИЯЛАШ ҲАҚИДА НА ОТА-ОНА, НА УСТОЗ-МУРАББИЙЛАР ЖИДДИЙ БОШ КОТИРМОҚДА. ХУДДИ ТАЪЛИМГА ЕТАРЛИ ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛСА БЎЛДИ, ТАРБИЯ ЎЗ-ЎЗИДАН БЎЛАВЕРАДИГАНДЕК.

Фикримизча, бундай ёндашув тағ-замини билан нотўғри, янглиш, бирексамалдир! Мияси ақлга тўлган-у, бироқ қалби ҳувиллаб қолган болалар

нашвили. — Аминманки, ярмидан кўпи орузсини моддийлаштирилади: ё замонавий телефон ёки планшет совға қилишларига мушток.

ҚАЛБИ ҲУВИЛЛАБ ҚОЛГАН ИНСОНДАН ЭЗГУЛИК КУТИШ БЕФОЙДА

ЎША ҚОРАҚЎЗЛАРДАН БИР-РОНТАСИ БУВИМ ТЕЗРОҚ ТУЗАЛИБ ҚОЛИШНИНГ ЁКИ ЯҚИНЛАРИМ ДОИМО СОҒ БЎЛИШНИ ИСТАЙМАН, ДЕСА ДЎППИНГИЗНИ ОС-МОНГА ОТАВЕРИНГ. ДЕМАК, УЛАРИНГ ҚАЛБИДА МЕҲР БОР. БУ БОЛАЛАР, АЛБАТТА, ОЛИЖАНОБ ШАҲС БЎЛИБ ВОЯГА ЕТАДИ.

— Олижаноб, меҳр-окибатли инсонлар эркин келажак сари интилаётган Ўзбекистонга ҳам ниҳоятда зарур. — таъкидлайди грузиялик муаллим. — Яқин истикболда эса, уларга эҳтиёж янада ортади. Чунки давримиз мураккаб. Бизни эртага нималар кутаётганини, дунёда қандай ўзгаришлар рўй бериши ҳақида ҳеч ким аниқ гап айтолмайди. Лекин XXI аср остонасида туғилган авлод, яъни олимлар таъбири билан айтган-

да, индиго болалари шундай ноёб истеъдод ва ўткир ақл-тафаккурга эгаки, улар ушбу салоҳияти туфайли дунёни ўзгартириб юбориши мум-

кин. Шу нуқтаи назардан,

ҲОЗИР ЁШЛАРНИ ХАЁТГА ТАЙЁРЛАШ ЭМАС, БАЛКИ ЎЗИМИЗ ЭРТАГА УЛАР ЯРАТАЖАК ХАЁТГА ТАЙЁР ТУРИШ ТЎҒРИСИДА КЎПРОҚ ҚАЙҒУРИШИМИЗГА ТЎҒРИ КЕЛЯПТИ.

Бу эса, айнан қалб тарбияси билан боғлиқ жараёндир.

ТАРБИЯ ҲАМИША ОҚИМГА ҚАРШИ СУЗИШНИ АНГЛАТАДИ.

Уни ўзингдан бошламас экансан, зурриёдинг яхши инсон бўлиб во-яга етишига умид боғлаш бефойда. Ота-она, авторитар таълим талаб қилганидек, фарзандини жазолаш ва рағбатлантириш эмас, балки у билан тил топишиш, муро-са қилиш йўлла-

ИНДИГО БОЛАЛАРИ ДУНЁНИ ЎЗГАРТИРИБ ЮБОРИШИ МУМКИН

рини қидириши керак.

Индиго болалари ўзига нисбатан худди шундай муносабатни кутади. Улар хаддан ташқари фаол (гиперактив), мисли қўрилмаган даражада қобилиятли, аммо шу билан бирга, ўта нозик ва таъсирчанлир. Ушбу ўзига хосликни биринчи бўлиб муаллимлар пайкаган. Чунки индиго табиатли ўқувчилар билан ишлаш уларга қийинчилик туғдирганди. Вазият ҳозир ҳам ўзгариш йўқ.

— Гап болаларда эмас, гап педагогикамизда! — деб тушунтирди инсонпарвар педагог, психология фанлари доктори Паата Амонашвили.

— АВЛОДЛАР АЛМАШЯПТИ, ЛЕКИН ТАЪЛИМ, АЙНИҚСА, ТАРБИЯ УСЎБИМИЗ ЭСКИЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА.

ОТА-ОНАЛАР ЎЗИНИ ТАРБИЯЛАШИ ЗАРУР

Бундай номутаносиблик нати-жасида ўқувчилар ўзини қўйишга жой тополмаяпти. Биз уларнинг 45 дақиқа дарсда миқ этмай мавзунинг тинглашини, ота-она ва усто-зи чизган чизгидан чиқмаслигини, барча ижтимоий қоидаларга сўз-сиз амал қилишини, хуллас, ўзи-миз қандай яшасак, худди шундай, яъни бир қолипга тушиб яшашини хоҳлаймиш. Шахсан менда мактаб-лар болалар учун “қамоқ”қа айла-ниб қолгандек тасаввур уйғотяпти.

Ҳарқалай, оилаларимизда ҳам ахвол қўнғилдагидек эмас. Боласига нима-нидир тушунтириш ўрнига, тақик ва чекловлар қўйишга одатланиб қолган ота-оналар жуда кўп. Айнан улар хатти-харакатини жиддий таф-тиш қилиб, ўз-ўзини тарбияламоғи зарур.

Мен ураллик бир инсонни таний-ман. У ёзги болалар оромгоҳининг раҳбари. Айтишича, ҳар йили мавсум бошланиши билан юраги така-пу-ка бўлар экан. Болалар шўх, ноҳўя ҳаракат қилиб, бирон қор-қолга йў-лиқиши мумкин. Хавфсизлиги учун эса, директор жавобгар. Хуллас, шу масаллада ёрдам сўраб келганди.

Бошим қотиб, узок ўйладим. Бо-лага тартиб-қоида тушунтириш, айниқса, бирон нарсани қилма дейиш бефойда. Барибир билга-нидан қолмайди. Ниҳоят, миямга антика фикр келди: “Оромгоҳга келган болаларга ҳеч нарсани чекла-ман”, — дедим Степан амакига. У табиийки таажжубланди. Мен эса, парво қилмай, сўзимда давом эта-вердим: “Қадрли дам олувчилар, оромгоҳимизда қонун-қоида йўқ.

Бу ерда мутлақо эркинсиз. Хоҳла-ган ишини қилишини қилиш мум-кин. Хоҳланг қуни бўйи ухланг; хоҳланг оромгоҳдан ташқарига чиқиб, сайр қилинг; хоҳланг гулхан ёки, картошка пиширинг — ҳеч қандай тақик йўқ”, дейсиз”.

Бир ойдан кейин Степан амаки ёнимга хурсанд бўлиб келди. Мен айтгандек қилибди. Аммо шу заҳо-тиёқ болалар мулоҳаза юрита бош-лаган. “Қуни бўйи ухлаб нима қил-дик, ахир, табиатдан баҳра олиш учун келганмиш-ку!”, “Оромгоҳ худудини ўзбошимча тарқ этсак, ёввойи хайвонларга йўлиқишимиз мумкин. Бу эса, жуда хавфли. Ях-шиши, чиқмай қўяқоламиз”, “Тул-хан ёкиб, балого қолайликми энди, ҳаммаёққа ўт кетса-чи?” деб ўзаро роса тортишган. Охир-окибат, улар-нинг Степан амаки тақлиф қилган

ДУНЁДАГИ ЭНГ ИННОВАЦИОН ИНСОНЛАР — БОЛАЛАР

инсон ўзи ҳам педагог. Педагог бўл-ганда ҳам бутун умрини мактабга бағишлаган жуда машҳур муаллим. Гап Россия таълим академияси ака-демиги, психология фанлари док-тори Шалва Амонашвили ҳақида бормоқда. Бу одам инсонпарварлик педагогикаси таълимотиининг эркин вакили саналади.

Ниҳоят, мактаблар болалар учун “қамоқ”қа айланиб қолганини ай-

эзгулик кутиш бефойда. Афсуски, бу-гун одамлар моддиятга берилиб, қалб тарбияси ҳақида ўйламай қўйдик. Кўп-чилида эғалик хисси устувор — то-пиш-тутиши дуруст бўлса-да, бориға қаноат қилиб яшагиси йўқ.

— Исталган бошланғич синфга ки-риб, ўқувчилардан нимани орзу қи-лиши ҳақида сўранг, — дейди яқинда Тошкентда ўтказилган катта йигин-ларнинг бирида 88 ёшли Шалва Амо-

TASHABBUS

Малакали мутахассислар аутизм касаллигига қалинган болалар билан мулоқот қилиб, уларни ўқитиш бўйича ўз та-всияларини берди.

Дастлабки учрашув Нукус шаҳридаги Ёшлар марказида ташкил қилинди. Унда Имкони-яти чекланган болалар ва ёшлар маркази раҳбари Раёно Шодиева ҳамда хорижий делегация вакили, Даволаш педагогикаси маркази мутахассиси Алёна Легостаева ўз тақдимотлари билан қатнашди. Аутизмнинг олдини олиш мум-кинлиги ва бундай таъхис билан яшаётган беморларни жамият ҳа-ётига мослаштириш жуда муҳим-лиги қайд этилди.

Меҳмонлар, шунингдек, Бо-

АУТИЗМНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МУМКИН

Ўзбекистон ёшлар иттифоқи қошидаги Имконияти чекланган болалар ва ёшлар маркази таклифига кўра россиялик педагоглар Қорақалпоғистон Республикасида бўлди.

лалар ва оилаларни қўллаб-қув-ватлаш ассоциациясининг Қо-рақалпоғистон Республикаси бўлими, Нукусдаги “Imkon” их-тисослаштирилган мактабгача таълим муассасаси, Мўйнок ту-манидаги иккита боғча, 1-ихти-сослаштирилган мактаб ҳамда 2-умумтаълим мактаби фаоли-яти билан яқиндан танишди.

Имконияти чекланган бола-ларнинг ҳолидан хабар олиниб, уларга бадий китоблар, озик-овкат маҳсулотлари улашди. Туман аҳолисига эса, хайрия тариқасида 100 дондан ор-тик сувни тозалайдиган ускуна тадким этилди.

Индира МАМБЕТНАЗАРОВА

IMKONIYAT

КЕЛ, ЎРГАН, ИШЛА!

Жиззах вилоятида “Ўсимликлар клиникаси” лойиҳаси амалга оширилмоқда. Унинг доирасида хориждан қайтиб, вақтинча иш-сиз юрган ҳамда касб-хунар коллежларини тамомлаган ёшларга ўсимликлар парвариши бўйича янги билимлар бериляпти.

Қишлоқ хўжалиги мута-хассислари иштирокидаги навабдаги ўқув-семинари Шароф Рашидов туманида ташкил этилди.

Ўзбекистон ёшлар ит-тифоқи, ташкилот қоши-даги Ёш фермерлар кенга-ши ҳамда Тошкент давлат аграр университетининг

биргаликдаги ташаббуси маҳаллий йигит-қизларга томорка хўжалиги ҳамда боғдорчиликда асқатади-ган билим ва қўникмалар-ни эгаллаш имконини бер-ди. Семинарнинг амалий қисмида ёшлар моторли дори пуркагич ускунаси ёр-дамида ерга кимёвий ишлов

бериш қондалари билан та-нишди.

Яқунда 48 нафар тенгдо-шимизга дори пуркагич ускунасини олти ой му-датга фонизсиз кредит асо-сида сотиб олиш учун сер-тификатлар топширилди.

Элдор НАВРЎЗОВ

1 SAVOLGA 1 JAVOB

— Xorijga chiqish pasportini olish tartibi haqida ma'lumot bersangiz.

Iqbol MASHARIPOV
Urganch shahri

Huquqshunos Javohir SHAMSUDDINOV
javob beradi:

— Xorijga chiqish biometrik pasportini olish uchun fuqaro doimiy ro'yxatda turadigan joyidagi ma'lumotlarni yig'ish punkti (pasport stoli)ga quyidagi hujjatlarni taqdim etishi kerak:

- ariza-anketa;
- biometrik pasport yoki ID-karta, 16 yoshga to'lmaganlar uchun esa, tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnoma;
- ilgari berilgan xorijga chiqish biometrik pasporti (mavjud bo'lsa);
- harbiy guvohnoma (harbiy xizmatga majburlar uchun);
- davlat boji to'langani to'g'risidagi kvitansiya;
- ota-ona yoki vasiylarning fuqaroning xorijga chiqishiga notarial tasdiqlangan roziligi (voyaga yetmaganlar uchun);

roning xorijga chiqishiga notarial tasdiqlangan roziligi (voyaga yetmaganlar uchun);

— fuqaroga hamrohlik qiluvchi shaxsning notarial tasdiqlangan majburiyati (voyaga yetmaganlar uchun).

Pasport 10 ish kunida tayyorlab beriladi. Lekin xorijga zudlik bilan chiqish talab qilinganda, masalan, shoshilinch davolanish zarurati tug'lsa, fuqaroning yaqin qarindoshi og'ir ahvolda bo'lsa yoki vafot etgan taqdirda, bu muddat 5 ish kunidan oshmasligi kerak.

Xorijga chiqish pasporti dunyoning istalgan davlatida amal qiladi.

YOSHLIK ILHOMI

VIJDON

— Pulini kim to'laydi? — dedi yanga qaynukasi-ni qo'lga to'rt dona tuxum tutarkan. Odamlar orasida rangi qizargan yigit qo'lida-gini peshtaxta ustiga qaytarib qo'ydi. Yo'lda keta turib, yiqqanlarini do'kon oshish uchun akasiga berganini yangasi bilmasligiga o'zini ishonтира boshladi.

“BURCH”

Qirq kunda bir qozonini qaynatolmagan keksa kampir haqqiga farzandlari qirq kundan buyon qozon qaynatadi.

G'ARIB

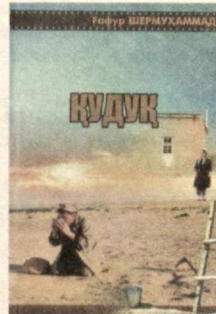
Sevganiga tilla zanjir sovg'a qilgan yigitning onasiga ro'mol olgani puli yetmadi.

Ro'ziqul OCHILOV

MUALLIFGA MAKTUB

QUDUQ — QALB,
SUV — MEHR

Assalomu alaykum, G'afurjon (Shermuhammad) aka, ijod bilan charchamayap-sizmi?! Shu kunlarda “Quduq” qissan-gizni o'qib chiqdim. Avvalroq shu asar asosida suratga olingan filmni ko'rib, mag'zini chaqishga qiynalgandim. Odatda ekranlashtirilgan badiiy asarlarni o'qimayman. Lekin bu safar qiziqish ustun keldi. Qissangizni ishti-yoq bilan mutolaa qildim.

O'yab ko'rasm, belafzlik qilgan Qayum sho'ro, andishaning otini qo'rroq qo'rgan Turdiqu, itday ishlatib, haqiga bitta to'n berib qutulgan Qobil cho'pon — bularning bari Elmurod amakimning qanday vijdonli, halol, rostgo'y inson ekanini ko'rsatib bergan.

Iye, G'afurjon aka, aybga buyurmaysiz, biroz “o'tlab ketibman”. Taassurotlarim bilan bo'lishish o'rni, asarni tahlil qi-

Eratboy Lallay amakimni quduqqa bandi etganida juda jahlim chiqdi. Yonimda bo'lsa-yu, unga qarab: “Amakim biroz kech qolganiga shunchami! Yoki odamlar-kulgi bo'lganigiz alam qildimi? Axir, atay belafzlik qilgani yo'q-ku. Aqalli gapirishiga ruxsat bering!” — deya yolvorardim.

Lallay amakim ham qiziq odam-da, sababini tushuntiray: “Ayb menda, kechiring, amaki”, — deb mo'tirab turaverdi. Har belafzlik uchun uzr so'ralsa, bizga o'xshaganlarning umri bosh egish bilan o'tarav. Amakimga qoyil, Eratboy bergan ovqatga qo'lini ham uzatmadi-ya. Minnatli oshga oshna bo'lishga o'rganmagan-da! Mardikor bo'lsa ham, qorni uchun yashaydigan “manqurt” emas, harqalay.

Eratboyning hovlisida qazilgan quduqdan suv chiqmadi. U inson qadrini bilib, odamlikka qaytgandagina quduq “jonlandi”. Elmurod amakim: “O'g'limizdan xat kelibdi”, — dedi-yu, boshini ko'tarolmay qizardi. Yaxshilik uchun yolg'on gapingan odam shunchalik uyaladimi-a? Hammayam shunday bo'zaraversa, dunyo harorati oshib, bukrilar ko'payib ketsa kerak.

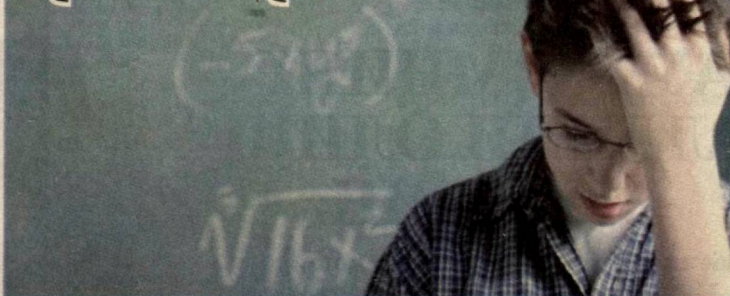
Turdiquqning uyidan chiqqan mayitni ko'mgach, amakim qabristonda bir o'zi qolib, marhum bilan suhbatlashdi. Nega unday qildi ekan? Balki, atrofidagi tirik odamlar uni tushunmayotgani, gapirishga ulgurmasdan og'ziga “urgani”, yolg'onni rost, deb da'vo qilayotganidan charchadimikan? Bilmadim...

O'zbek ayoli qanday bo'lishini amakimning rafiqasi — Toshbuvi ona misolida ko'rdim. U eriga ovoz ko'tarmadi, ko'ziga tik boqmadim, gapini ikki qilmadi. Shunchaki “xotin” emas, umr yo'ldoshi — ayoli bo'lib yashadi. Har erkakning shunday yo'ldoshi bo'lganda edi, hayotda dilxalilik, ajrim-u yetim bolalar bo'lmamidi...

SIZ NIMA DEYSIZ?

Xalqning aniq maqsad sari harakat qilishi, davlatmand bo'lishi, baxtli bo'lib izzat-hurmat topishi, jahongir bo'lishi yoki zaif bo'lib xorlikka tushishi, baxtsizlik yukini tortishi, e'tibordan qolib, o'zgalarga tobe va qul, asir bo'lishi ularning o'z ota-onalaridan bolalikda olgan tarbiyalariga bog'liq.

Abdurauf FITRAT

OTA-ONA va USTOZ —
QO'SH QANOT

XXI asr axborot, fan va texnologiyalar asri bo'lib tarixga kirdi. Bugun dunyo bo'ylab axtiroj almashtiruvchi tezlgi, qolaversa, internet va raqamli uskunalar bo'lgan ehtiyoj kundan-kunga ortayotgani so'zlashga isbot bo'la oladi.

Taraqqiyotning bunday pallasida mustaqil fikriga ega, dunyoqarashi keng, siyosiy va huquqiy ongi to'liq shakllangan, vatanga muhabbat, oilaga sadoqat, qadriyatlarimizga hurmat ruhida tarbiyalangan yuksak ma'naviyatli hamda yuqori intellektual salohiyatli kadrlarni tayyorlash dolzarb masala hisoblanadi.

Shu o'rinda bahsli savol tug'iladi: bolaning barkamol bo'lib yetishishi uchun kim ko'proq mas'ul, ota-onami yoki maktab? Bu borada har xil fikr bildirish mumkin. Men o'z nuqtayi nazarim bilan o'rtoqlashmoqchiman.

Yuqorida ta'kidlanganidek, taraqqiyotning yangi bosqichida yashayotgan ekanimiz, yuqori malaka va mukammal bilim sohibi bo'lish istalgan sohada salmoqli yutuqlarga erishib, islohotlar tadrijiga bevosita ta'sir ko'rsatish imkonini beradi.

11-sinflarga dars o'taman. Ko'pdan beri bir o'quvchi e'tiborimni tortib kelayotgandi. U mavzuni daftoriga yozishga ulgurmay, nuqul partadoshidan ko'chiradi. Oxiri, shu bolaning daftari tekshirdim va dahshatga tushdim. Yozuvi nihoyatda xunuk ekanini yetmagandek, imlo xatolari ham g'ij-g'ij. Xuddi yosh bolaning xatiga o'xshaydi.

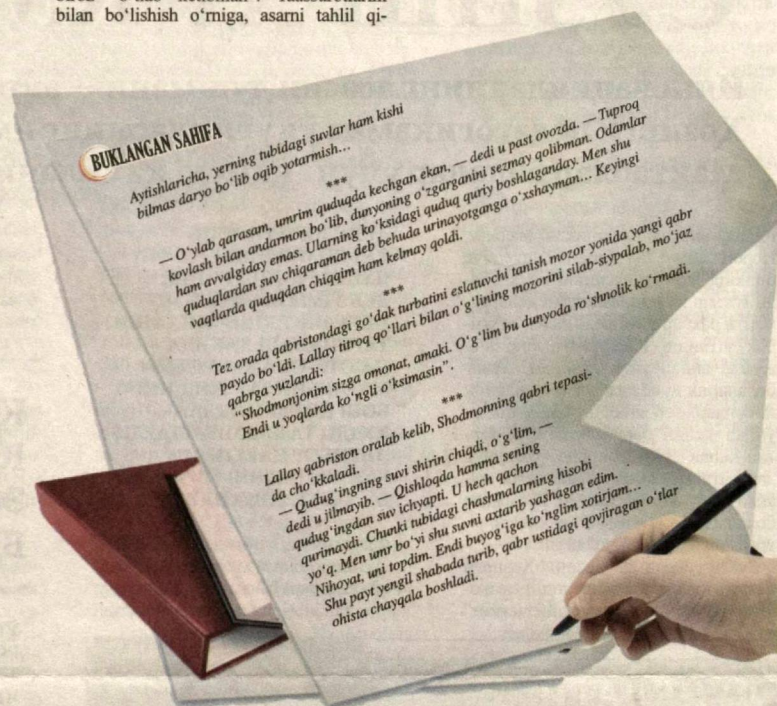
lishga kirishdim, chog'i. Menimcha, quduq — inson qalbi, ichidagi suv esa, mehr. Qalbmiz borgan sari chuqurlashib, mehrimiz kamayib borayotgandek, nazarimda. Elmurod amakim vijdonimizmi? Ba'zan uni ko'rib-ko'rmaslikka olsak-da, lekin har qadamda uchramiz. U ovozi chiqar-maygina bir chetda turib, odamlarni halollikka undab keladi. Faqat biz vijdonimizni yuzaga chiqarishga uyalamiz. Go'yo haqiqat bizni gado qiladigandek. Shunchasini gapirdim, qolganini ham aytay. Dunyoning turli hududlarida qurg'oqchiliklar yuz berishi haqidagi lavhalarini televizordan hade ko'rsatish shart emas, menimcha. Ikki-uch og'iz gapning o'zi ham yetarli.

Sizdan O'tkir Hoshimov va Tog'ay Murdning “isi” kelar ekan — asaringizning qahramonlari oddiy, samimiy, o'qib tasavvur qilish ham oson.

Men faqat mutolaa bilan kifoyalannmay, “Quduq”dagi voqealarni atroficha o'rganishga ham harakat qildim. Avvaliga oramizda Eratboydek noqobil odamlar hozir ham bor-ku, nega eski tuzum davri ko'rsatildi, deb o'ylandim. Keyin bilsam, asardagi Lallay (Elmurod) amakini hayotda ko'rgan ekanisiz. Faqat u kishi yayov emas, eshakda yurgan ekan.

G'afurjon aka, keling, maktubni cho'zib vaqtigizni olmay. Hali bafurja yuzma-yuz o'tirib gurunglashish nasib etar. Ijodan charchamang, omor bo'ling.

Bunyod ABDULLAYEV

ASLIYATDAN TARJIMA

Mark TVEN

TILA TILAGINGNI!

I BOB

Hayoti boshlanishi bilan uning yoniga katta savat ko'targan saxovatpesha keldi va shunday dedi:

— Mana, sovg'alaringiz. Bittasini olishingiz mumkin. Ammo ehtiyot bo'ling, aql bilan ism tuting, chunki tanlovingiz kelgusi hayotingizni belgilab beradi!..

Savatdagi sovg'alar beshta edi: zavq, sevgi, shuhrat, boylik va o'lim.

U hech ikkilanmay zavqni tanladi. So'ngra dunyoni kezib, yoshlikning hadsiz zavq-shavqlarini totib ko'rdi. Lekin hamma shodlig-u quvonchlarining umri qisqa bo'lib, umidsizlik bilan yakunlanar, foydasiz va o'tkinchi edi. Ko'rganlari uni mazax qilardi. Uning so'nggi so'zi shunday bo'ldi: “Men o'tgan yillarni behuda sarfladim, agar yana qayta tanlash imkonim bo'lsa, oqilona yo'l tutar edim...”

II BOB

Saxovatpesha yana paydo bo'ldi va so'z qoldi:

— To'rtta sovg'a qoldi. Mayli, yana tanlang, lekin esda tuting, vaqt to'xtovsiz o'tib bormoqda, qimmatli sovg'a sizni kutmoqda.

U uzoq o'ylanib, sevgini tanladi. Saxovatpesha esa, qarog'idagi mitillagan yoshini yashirgancha ko'zdan qo'yib bo'ldi.

U seydi, turmush qurdi, ammo ko'p o'tmay, yaqinlari darajasi boshladi. Mana, hozir ham qabr boshida o'zi bilan o'zi gaplashib o'tiribdi: “Yaqinlarim meni birin-ketin tark etdi, judolik hayotimni vayron qildi. Xarobik yuragimga chuqur botib bormoqda.

Taqdir beshafqat ekan, meni hijronlarga yo'liqtirdi. Cheksiz qay-g'udaman, noto'g'ri tanlovim uchun o'zimni bir umr qarg'ab o'taman”.

III BOB

— Yana tanlang, — dedi dabrdu-rustdan paydo bo'lgan saxovatpesha. — Bilishimcha, o'tgan yillar-

dan saboq chiqardingiz. Albatta, shunday bo'lishi aniq edi. Uchta sovg'a qoldi. Ularning ichida eng qimmatlisi bor — buni esdan chiqarmang!

U ko'pdan beri orzu qilgan shuhratni tanladi. Saxovatpesha zum o'tmay, yana ko'zdan yo'qoldi.

Yillar o'tib, saxovatpesha qaytib keldi va uning so'zlarini tingladi.

— Butun dunyo nomimni tilga oladi, hamma meni taniydi va e'zozlaydi. Bu lahzalik baxt avvaliga juda totli tuyuldi. So'ng esa, ta'mi borgan sayin taxirlashdi. Illatlar bir-birini quvib kela boshladi: hasad, bo'hton, yolg'on, chidab bo'lmaz darajadagi sharmadlik, nafrat... Bularning bari shon-shuhratimni poymol etib yubordi. Achinarlisi, qo'limdan hech narsa kelmadi, qismatning shafqatsizligi oldida ojiz qoldim.

IV BOB

Saxovatpeshaning ovozi to'rtinchi marta yangradi:

— Yana tanlang! Ikki sovg'angiz qoldi. Umidsizlikka tushmang, siz uchun eng qimmatbaho sovg'a hali ham shu yerda.

— Boylik — eng qudratli kuch! — dedi u. — Ana endi davron surib yashasam bo'ladi. Boshqa sarosimaga tushmayman, istalgan sirni mol-davlatim yordamida fosh etaman, dunyo boyliklari yolg'iz o'zimniki; barcha quvonchli damlarni, ruhning istagi-yu inson tanasi sevadigan jamiki narsa-buyumlarni sotib olaman. Men! Men! Men!..

Eh, attang, dunyoning bir chaqalik bozorini aylanaman, deb qancha vaqtimni yo'qotdim-a! Nega boylikni tanladim o'zi?! Axir, bunday bo'lishini bilmagandim-ku...

Oradan vaqt o'tib, saxovatpesha qaytib keldi. U endi umrini yashab bo'lgandi. Saxovatpeshani ko'rgach, birdan quvonib, tilga kirdi. Oqargan sochlari, ajin borgan yuzi, xushsurat odamdan qolgan qoq suyaklar aslida undan ham avval tilga kirib bo'lgandi: “Butun dunyo boyliklarini la'natlang, oltin-u javohirlarni la'natlang! Siz doim yolg'on gapirdingiz, aslida tanlaganlarim mening haqim emasdi, o'sha sovg'alar mendan o'z haqini oldi. Zavq, sevgi, shuhrat va boylik. Ular umrimizning o'tkinchi maskanlaridir. Og'riq, azob, sharmadlik va qashshoqlik — bularning hammasi qimmatli sovg'alar, biroq men eng foydasiz va keraksiz, deb bilgan bir sovg'a bor edi.

Tanamni o'zga dunyoga quvg'in qiladigan, aqlni kemirayotgan sharmadliklar, qalbni o'rtayotgan azoblar, ko'zimizni ochadigan va mangu uyquga olib boradigan juda qadrlil, shirin va ajoyib bir sovg'a! Men biroz charchadim, endi dam olay...

V BOB

Saxovatpesha o'sha beshta sovg'ani unga qayta taqdim etdi, ammo endi u nimani tanlashni yaxshi bilardi...

Ingliz tilidan
Rahmat BOBOJON tarjimasi.

BOSH MUHARRIR
Faxriddin KARIMOV

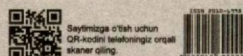
TAHRIR HAY'ATI

Mansur Bekmurodov, Begmat Ochilov, Madamin Safarov, Azim Mirzajonov, Mehriroz Abbosova, Ra'no Shodiyeva, Shodmonqul Salomov, Irina Kochergina — bosh muharrir o'rinbosari (“Молодежь Узбекистана”), Javlon Vafoyev — mas'ul kotib (“Yoshlar ovozi”), Yelena Kalinina — mas'ul kotib (“Молодежь Узбекистана”)

Navbatchi
Sherzod MAHMUDOV

Dizayner
Xurshid ABDULLAYEV

Tahririyat manzili: 100083, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32.
Telefonlar: (71) 150-22-74, (71) 233-95-97, (71) 233-79-69 (faks)

“Sharq” nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida, A-2 formatda chop etildi.
Hajmi — 2 bosma taboq.
Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41.
Indekslar: 203, 3203
Bahosi kelishilgan narxda.
Buyurtma G-413
Adadi — 21650
Bosilishga topshirish vaqti — 21.00
Toshirildi — 01.40
O'za yakuni — 01.15